

VERSLAG NAVO FOREIGN MINISTER MEETING VAN 3 december 2025

De NAVO *Foreign Ministers Meeting* (FMM) vond op 3 december jl. plaats in Brussel. De bijeenkomst vond plaats in de context van de meest uitdagende veiligheidsomgeving in het Euro-Atlantisch gebied in decennia, gezien onder meer de Russische agressie-oorlog in Oekraïne, hybride dreigingen en incidenten op het NAVO-grondbied en toenemende samenwerking tussen Rusland, Iran, Noord-Korea, Belarus en China. Het was de eerste FMM sinds de NAVO-top in Den Haag, en de eerste voorbereidende FMM richting de volgende NAVO-top van 7 en 8 juli 2026 in Ankara, Turkije. De bondgenoten kwamen bijeen in een Noord-Atlantische Raad met 32 bondgenoten, alsook in een NAVO-Oekraïne Raad waaraan ook Oekraïne en de EU deelnamen.

Verhoging defensie-uitgaven

De bondgenoten bespraken het belang van voortvarende implementatie van de tijdens de NAVO-top in Den Haag gemaakte afspraken om in 2035 5% van het BBP aan veiligheid te besteden (waarvan 3,5% aan kern-defensie-uitgaven). Ook de Verenigde Staten riepen tijdens de FMM de NAVO-bondgenoten nogmaals krachtig op om deze verhoging van de defensie-uitgaven daadwerkelijk te realiseren en om te zetten in concrete defensiecapaciteiten.

Tijdens deze FMM herhaalden de bondgenoten gecommitteerd te zijn aan de Den Haag-afspraken. Canada en Europa gaven daarbij aan de noodzaak te voelen om meer verantwoordelijkheid te nemen voor de trans-Atlantische veiligheid. Sinds 2016 zijn de defensie-uitgaven van Europese bondgenoten en Canada aanzienlijk gegroeid en deze zullen in de komende jaren verder groeien. Veel bondgenoten bereiken al (veel) eerder dan in 2035 de in Den Haag afgesproken doelstelling van 3,5% kern-defensie-uitgaven; sommige bondgenoten hebben dit doel al bereikt of zelfs overschreden. In de aankomende jaren is het zaak deze middelen goed en efficiënt te besteden en om te zetten in krachtige defensiecapaciteiten. Nederland riep op tot voortvarende implementatie van de Den Haag-afspraken, en lichtte de groei van de Nederlandse defensie-uitgaven toe, evenals dat er in Nederland brede politieke steun voor verdere verhoging bestaat.

Bondgenoten bespraken ook het belang van het versterken van de defensie-productiecapaciteit en industriële basis binnen het bondgenootschap. Diverse bondgenoten, waaronder Nederland, benadrukten het belang van samenwerking tussen de Europese en Noord-Amerikaanse defensie-industrieën.

Oekraïne

De situatie in Oekraïne werd zowel besproken in de bijeenkomst van de Noord Atlantische Raad, als in een aansluitende bijeenkomst van de NAVO-Oekraïne Raad met de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Sybiha en de EU Hoge Vertegenwoordiger Kallas.

Veel bondgenoten verwelkomden de Amerikaanse inzet om een duurzame vrede in Oekraïne te bewerkstelligen en benadrukten de positieve houding van Oekraïne in het proces en het belang dat Oekraïne goed en constructief betrokken is. Diverse bondgenoten gaven verder aan dat Rusland de oorlog in Oekraïne daarentegen voortzet en escaleert, vasthoudt aan maximalistische eisen en niet geneigd lijkt tot serieuze concessies. Diverse bondgenoten, waaronder Nederland, onderstreepten dat alleen de NAVO kan besluiten over NAVO-gerelateerde vraagstukken in relatie tot het vredesproces. Ook werd het belang benadrukt van Europese betrokkenheid, het beginsel dat grenzen niet met geweld verschoven mogen worden en de noodzaak van krachtige veiligheidsgaranties aan Oekraïne.

Bondgenoten onderstreepten eveneens het belang om Oekraïne te blijven steunen: een investering in de Oekraïense veiligheid is een directe investering in Trans-Atlantische veiligheid. Het Kremlin beschouwt de oorlog in Oekraïne als onderdeel van een existentieel conflict met het Westen. De Russische dreiging strekt dan ook verder dan Oekraïne. Indien de positie van Oekraïne verder in het gedrang komt, riskeert Europa een langdurig verslechterd veiligheidsklimaat waarin nog hogere defensie-uitgaven naar verwachting noodzakelijk zullen zijn.

Diverse bondgenoten kondigden hiertoe nieuwe steun voor Oekraïne aan, waaronder via het *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL) initiatief, waarmee bondgenoten Amerikaanse wapens en munitie voor Oekraïne aanschaffen. Nederland kondigde, zoals de minister van Defensie eerder aan de Kamer meldde¹, een additionele bijdrage van EUR 250 mln. aan PURL aan. Ook andere bondgenoten kondigden nieuwe

¹ Kamerstuk 36 850, nr. X-2

bijdragen aan PURL aan. Ook alloceert Nederland additioneel EUR 35 mln. aan het *Ukraine Comprehensive Assistance Package* (UCAP), voor medische spullen, uitrusting en andere praktische ondersteuning die Oekraïense troepen helpt de winter door te komen.

Nederland onderstreepte daarbij samen met diverse andere bondgenoten het belang van meer structurele financiering en eerlijkere lastenverdeling van de steun aan Oekraïne. Nederland benadrukte dat als alle Europese landen een meer evenredige bijdrage aan de steun aan Oekraïne zouden besteden, de Oekraïense behoeften voldoende gefinancierd zouden zijn, en riep bondgenoten dan ook op een grotere verantwoordelijkheid te nemen. In deze context werden ook de financieringsopties voor steun aan Oekraïne in Europese kader benoemd, waaronder de reparatieleningen op basis van bevroren Russische Centrale Banktegoeden. Dit onderwerp zal tevens op de agenda staan van de aanstaande Europese Raad op 18 en 19 december.

Overige onderwerpen

Diverse bondgenoten vroegen aandacht voor veiligheidsdreigingen en terrorisme in de Westelijke Balkan (inclusief Russische beïnvloeding), het Midden-Oosten en Afrika (inclusief de Sahel) en de Arctische regio. Bondgenoten onderstreepten ook het belang van NAVO-partnerschappen met gelijkgezinde landen, bijvoorbeeld de vier Indo-Pacific-landen en landen in de zuidelijke en oostelijke omgeving van het bondgenootschap.